

Zajednička izjava koalicije autora, izvođača i drugih nositelja prava aktivnih u kulturnim i kreativnim sektorima EU-a u vezi s trećim nacrtom Kodeksa prakse umjetne inteligencije opće namjene Akta o umjetnoj inteligenciji EU-a

Treći nacrt Kodeksa prakse umjetne inteligencije opće namjene (GPAI) potkopava ciljeve Akta o umjetnoj inteligenciji, krši pravo EU-a i ignorira namjeru zakonodavca EU-a – ne možemo ga podržati.

Bruxelles, 28. ožujka 2025.

Jedan od ključnih ciljeva Akta o umjetnoj inteligenciji jest da se autorima, izvođačima i drugim nositeljima prava osigura alate za ostvarivanje i zaštitu njihovih prava. To se čini putem obveze pružatelja sustava umjetne inteligencije opće namjene (GPAI) da poduzmu mjere u skladu s pravom Europske unije o autorskom pravu te pruže dovoljno detaljan sažetak sadržaja koji su iskoristili za treniranje modela. Europski zakonodavac prepoznao je ovu obvezu kao ključan mehanizam za poticanje razvoja umjetne inteligencije u Europi, uz istodobnu zaštitu kreativnih sektora koji su temelj kulturnog i gospodarskog krajolika EU-a.

Međutim, treći nacrt Kodeksa prakse za umjetnu inteligenciju opće namjene predstavlja još jedan korak unatrag u ostvarivanju tog cilja. Taj nacrt povećava pravnu nesigurnost, pogrešno tumači pravo EU-a o autorskom pravu i podriva same obveze utvrđene Aktom o umjetnoj inteligenciji. Umjesto da uspostavi snažan okvir za usklađenost, taj nacrt postavlja letvicu toliko nisko da ne pruža nikakvu stvarnu pomoć autorima, izvođačima i drugim nositeljima prava u ostvarivanju ili zaštiti svojih prava. Štoviše, ne osigurava čak niti da će pružatelji GPAI sustava poštovati Zakon o autorskom pravu EU-a niti Akt o umjetnoj inteligenciji.

Tijekom izrade nacrtu aktivno smo sudjelovali i uložili brojne konstruktivne komentare na prethodne verzije Kodeksa, ističući ozbiljne nedostatke koji pogađaju sve kreativne sektore. Međutim, autori nacrtu u velikoj su mjeri zanemarili ili odbacili te primjedbe. Nažalost, treći nacrt ne ispunjava zahtjeve koje propisuje Akt o UI-ju, te stoga ne bi smio biti odobren bez značajnih izmjena. Bolje da Kodeksa uopće nema ako se bude temeljio na ovako manjkavom trećem nacrtu.

Nacrt dodatno umanjuje obveze usklađenosti s pravilima EU-a o autorskom pravu i samim Aktom o UI-ju. Na više mjesta navodi se da pružatelji GPAI sustava trebaju uložiti tek „razumne napore“ za usklađivanje s autorskim pravom. No „razumni naponi“ ili puko poticanje pružatelja GPAI sustava da poduzmu neke mjere ne predstavljaju dovoljnu osnovu za ostvarenje usklađenosti sa zakonodavstvom EU-a.

Taj nacrt slabi odgovornost pružatelja GPAI sustava da provedu adekvatnu provjeru kako bi osigurali da skupovi podataka trećih strana, koji se koriste za treniranje njihovih modela, ne krše autorska prava. Time ne samo da se ukidaju sve značajne obveze dubinske analize u skladu sa Zakonom EU-a o autorskim pravima i Aktom o umjetnoj inteligenciji, nego se i riskira da pružatelji GPAI sustava budu potaknuti na kršenje autorskih prava.

Treći nacrt nastavlja obezvrjeđivati pravo autora, izvođača i drugih nositelja prava da odaberu kako će zaštititi svoja prava. Nacrt nadalje sugerira da bi pružatelji GPAI sustava mogli ispuniti zahtjev za „zakonitim pristupom“ isključivo pridržavajući se tehničkih mjera kontrole pristupa, u kombinaciji s „razumnim naporima“ da se iz obuke isključi samo uzak i nepotpun skup piratskih stranica. S obzirom na to da je zakonit pristup temelj za ispunjavanje uvjeta za iznimke u crpljenju tekstova i podataka, ako se one primjenjuju, ova mjera ne ispunjava standard postavljen materijalnim pravom EU-a o autorskim pravima. Štoviše, ne samo da pogrešno tumači pravo EU-a o autorskim pravima, već i ne odražava stvarnost pristupa piratskom sadržaju i njegove distribucije na mreži.

Treći nacrt u potpunosti izostavlja obvezu dokazivanja transparentnosti vezano uz pridržavanje zaštite prava – pružatelji GPAI sustava nisu dužni otkriti pridržavaju li se zaštite tih prava niti kako ih se pridržavaju, kao što zahtijevaju autori, izvođači i drugi nositelji prava. Usprkos snažnom protivljenju i detaljnim objašnjenjima o manjkavosti nacrtu, robots.txt datoteka se i dalje navodi kao jedina metoda koju pružatelji GPAI sustava moraju prepoznati, dok se sve druge metode ignoriraju ili tretiraju kao opcionalne – što je u izravnoj suprotnosti s pravom EU.

Nadalje, mjera za pružatelje GPAI-ja da uvedu postupak za pritužbe zbog autorskih prava zahtijeva uvođenje mehanizma za podnošenje pritužbi isključivo u vezi s Kodeksom prakse i bez ikakvog pozivanja na mjere koje bi pružatelji GPAI-ja trebali poduzeti za njihovo rješavanje, što ga čini praznom gestom umjesto smislenim alatom za provedbu.

Kodeks prakse treba uspostaviti mjere koje će potaknuti i obvezati GPAI sustave da poštuju dva temeljna načela autorskog prava: prethodno traženje odobrenja i izbjegavanje neovlaštenog korištenja zaštićenih djela. Također treba jasno naznačiti, kako je potvrdila i potpredsjednica EK Virkkunen u svojem nedavnom odgovoru na zastupničko pitanje, da se obveze iz Akta o UI-ju primjenjuju kad god pružatelj GPAI usluga plasira svoj model na tržište EU-a, neovisno o tome gdje je model razvijen ili treniran.

Kodeks prakse mora biti popraćen učinkovitim predloškom za izradu „dovoljno detaljnog sažetka sadržaja korištenog za obuku“, kako bi autori, izvođači i ostali nositelji prava mogli učinkovito ostvarivati svoja prava. Transparentnost o korištenom sadržaju za treniranje i njegovo objavljivanje jest ujedno moguća i tehnički i financijski ostvariva. Pozivanje na zaštitu poslovnih tajni kako bi se prikrila kršenja prava potpuno bi obezvrijedilo ovu obvezu i ozbiljno ugrozilo temeljno pravo nositelja da zaštite i ostvare svoja prava.

Akt o umjetnoj inteligenciji donesen je s ciljem razvoja odgovorne umjetne inteligencije i omogućavanja daljnjeg rasta kulturnih i kreativnih sektora diljem Europe. Treći nacrt Kodeksa, međutim, postavlja standarde provedbe koji potkopavaju ciljeve Akta, proturječe zakonodavnoj namjeri i ne poštuju pravo EU-a.

Stoga je treći nacrt Kodeksa u potpunosti neprihvatljiv. Ne možemo podržati njegovu trenutačnu verziju. Bolje je ne imati nikakav Kodeks nego prihvatiti dokument s tako ozbiljnim manjkavostima.

Potpisnici:

AAPA (Audiovisual Anti-Piracy Alliance - Audiovizualni savez za borbu protiv piratstva) predstavlja tvrtke uključene u pružanje zaštićenih audiovizualnih usluga, uključujući vlasnike prava i radiotelevizijske kuće, sigurnosnu tehnologiju za takve usluge te proizvodnju proizvoda koji olakšavaju isporuku takvih usluga. Misija AAPA-e jest predvoditi borbu protiv audiovizualnog piratstva diljem Europe i šire kroz učinkovito zagovaranje, podržavanje tijela za provedbu zakona i izgradnju partnerstava za bolje suzbijanje piratstva.

AEPO-ARTIS je neprofitna organizacija koja predstavlja 40 europskih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava izvođača iz 30 različitih zemalja. Broj izvođača (glazbenika, glumaca i plesača) iz audio- i audiovizualnog sektora, koje predstavljaju organizacije članice AEPO-ARTIS-a, procjenjuje se na više od 650.000.

BIEM (Bureau International des Sociétés gérant les droits d'enregistrement et de reproduction mécanique - Međunarodni ured društava za upravljanje pravima mehaničkog snimanja i reprodukcije) je međunarodna organizacija koja predstavlja 60 društava za mehanička prava, koje djeluju u 56 zemalja. Društva za mehanička prava licenciraju reproduciranje pjesama (uključujući glazbena, književna i dramska djela). Njihovi članovi su autori, skladatelji i izdavači.

CEATL (European Council of Literary Translators' Associations – Europski savez književnoprevodilačkih udruga) je međunarodna neprofitna organizacija osnovana 1993. godine kao platforma na kojoj udruženja književnih prevoditelja iz različitih europskih zemalja mogu razmjenjivati mišljenja i informacije te udruživati snage radi poboljšanja statusa i radnih uvjeta prevoditelja. Danas je to najveća organizacija književnih prevoditelja u Europi s 36 udruga članica iz 28 zemalja, koja predstavlja oko 10.000 pojedinačnih književnih prevoditelja.

CEPI (the European Audiovisual Production Association - Europsko udruženje audiovizualne produkcije) predstavlja više od 2.600 neovisnih filmskih i TV producenata diljem Europe putem 19 nacionalnih udruženja u 17 europskih zemalja.

CEPIC (Centre of the Picture Industry - Centar slikovne industrije) predstavlja stotine slikovnih arhiva i agencija, koje same predstavljaju stotine tisuća fotografija čija je osnovna djelatnost izravno licenciranje vizualnog sadržaja izvan mreže i na mreži. Djelujući kao nositelji prava, slikovne arhive i agencije licenciraju digitalnu imovinu za sve vrste komercijalne upotrebe, novinama, časopisima, za oglašavanje, radiotelevizijskim kućama itd. Članovi CEPIC-a kontinuirano se prilagođavaju inovativnoj tehnologiji i razvili su sofisticirane digitalne platforme kako za tržišno plasiranje digitalnog sadržaja na mreži tako i za pružanje digitalnog pristupa slikama. Svrha CEPIC-a je djelovati kao jedinstveni glas industrije vizualnih medija u Europi i šire.

CISAC (International Confederation of Societies of Authors and Composers - Međunarodna konfederacija društava autora i skladatelja) vodeća je svjetska mreža autorskih društava. S 227 udruga članica u 116 zemalja, CISAC predstavlja više od 5 milijuna stvaraoca sa svih geografskih područja i iz svih umjetničkih repertoara: glazbe, audiovizualnih djela, drame, književnosti i vizualnih umjetnosti.

EANA (European Alliance of News Agencies - Europski savez novinskih agencija), osnovan 1956. godine, neprofitno je udruženje članica koje predstavlja 32 vodeće novinske agencije diljem Europe. EANA služi kao platforma za suradnju, razmjenu znanja i zastupanje, s naglaskom na osiguravanje poštenog i sigurnog okruženja za razvoj novinskih agencija posebno i cjelokupnih novinskih medija općenito. S kolektivnim izravnim i neizravnim globalnim dosegom svojih servisa vijesti koji nadilazi 750 milijuna ljudi, članice EANA-e dijele zajednički cilj pružanja nepristranih, visokokvalitetnih vijesti i podržavanja zdravog medijskog okruženja diljem Europe.

ECSA (European Composer and Songwriter Alliance - Europski savez skladatelja i tekstopisaca) predstavlja više od 30.000 profesionalnih skladatelja i tekstopisaca u 28 europskih zemalja. S 59 organizacija članica diljem Europe, Savez zastupa interese stvaratelja glazbe u području umjetničke i klasične glazbe (suvremene), filmske i audiovizualne glazbe, kao i popularne glazbe.

EFJ (The European Federation of Journalists - Europska federacija novinara) najveća je organizacija novinara u Europi, koja predstavlja više od 296.000 novinara u 74 novinarske organizacije u 44 zemlje. EFJ se bori za socijalna i profesionalna prava novinara koji rade u svim sektorima medija diljem Europe putem snažnih sindikata i udruženja. Članica Europske konfederacije sindikata (ETUC), EFJ je priznata od strane Europske unije i Vijeća Europe kao predstavnički glas novinara u Europi.

EGAIR (European Guild for Artificial Intelligence Regulation - Europski ceh za regulaciju umjetne inteligencije) je mreža kreativaca i udruženja iz cijele Europe koja lobira za zaštitu djela i podataka umjetnika od tvrtki koje se bave umjetnom inteligencijom. Izvorno osnovan od strane MeFu-a, talijanskog udruženja autora stripova, EGAIR sada predstavlja više od 20.000 kreativaca, umjetnika i udruženja.

EMMA (European Magazine Media Association - Europsko udruženje časopisnih medija) jedinstveno je i cjelovito predstavništvo europskih časopisnih medija u kojima uživaju milijuni potrošača kako u tiskanom tako i u digitalnom formatu, pokrivajući automobilske, poslovne, financijske, informativne, dječje, stripovske, tinejdžerske, općeinteresne, kućne, muške i ženske naslove, TV vodiče, B2B i znanstvene časopise.

ENPA (European Newspaper Publishers' Association - Europsko udruženje novinskih izdavača) najveće je predstavničko tijelo novinskih izdavača diljem Europe, koje promiče slobodu tiska i vjerodostojan novinski sadržaj u tiskanim i digitalnim formatima. ENPA zagovara interese 14 nacionalnih udruženja iz 14 europskih zemalja te je glavni sugovornik institucijama EU-a i ključni pokretač rasprava o medijskoj politici.

EPC (The European Producers Club - Europski klub producenata) je udruženje koje predstavlja gotovo 200 neovisnih europskih producenata iz 35 zemalja, visoko specijaliziranih za međunarodne koprodukcije.

EPC (European Publishers Council - Europsko vijeće izdavača) je skupina na visokoj razini sastavljena od 27 predsjednika i izvršnih direktora vodećih europskih medijskih grupacija koje predstavljaju tvrtke aktivne u novinskim medijima, televiziji, radiju, digitalnim tržištima, časopisima, e-učenju, bazama podataka i knjigama. Komuniciramo s europskim zakonodavcima od 1991. godine o pitanjima koja utječu na vitalnost i održivost novinarski vođenih medijskih i izdavačkih kuća u Europskoj uniji, koje podržavaju slobodu izražavanja, medijsku raznolikost i demokratsku raspravu.

EUROKINEMA (Association of Film and Audiovisual Producers - Udruženje filmskih i audiovizualnih producenata) ima za cilj braniti i promicati temeljnu ulogu audiovizualne industrije i filmaša u politički i ekonomski integriranoj Europi.

EVA (European Visual Artists - Europski vizualni umjetnici) zastupa interese organizacija za kolektivno ostvarivanje prava autora vizualnih umjetnosti. Ovo je krovna organizacija koja okuplja 31 društvo kao članove ili promatrače. Kolektivno upravlja autorskim pravima blizu 170.000 stvaratelja djela likovne umjetnosti, ilustracije, fotografije, dizajna, arhitekture i drugih vizualnih djela.

EWG (European Writers' Council - Europsko vijeće pisaca) najveća je svjetska federacija koja predstavlja isključivo autore iz književnog sektora, a čini je 50 nacionalnih strukovnih udruženja pisaca i književnih prevoditelja iz 32 zemlje. Članovi EWG-a obuhvaćaju preko 220.000 profesionalnih autora koji pišu i objavljuju na 35 jezika.

FEP (Federation of European Publishers - Federacija europskih izdavača) predstavlja 31 nacionalno udruženje izdavača knjiga, znanstvenih časopisa i obrazovnih materijala, u svim formatima, u Europi. FEP je glas velike većine izdavača u Europi.

FERA (Federation of European Screen Directors - Federacija europskih redatelja audiovizualnih djela) služi kao neovisni glas europskih redatelja audiovizualnih djela u Bruxellesu. Okupljajući 46 organizacija članica iz 31 zemlje, predstavlja preko 20.000 aktivnih redatelja u području filma, televizije i streaminga – priznatih kao primarne audiovizualne autore. FERA zagovara njihove kulturne, kreativne i ekonomske interese na nacionalnoj i europskoj razini.

FIA (International Federation of Actors - Međunarodna federacija glumaca) predstavlja više od 85 sindikata, cehova i strukovnih udruženja izvođača u 61 zemlji. U povezanom svijetu sadržaja i zabave, zalaže se za pravedna socijalna, ekonomska i moralna prava audiovizualnih izvođača koji rade u svim snimljenim medijima i kazalištu uživo.

FIAPF (International Federation of Film Producers' Associations - Međunarodna federacija udruženja filmskih producenata) obuhvaća 37 nacionalnih udruženja koja predstavljaju producente filmova i audiovizualnih programa, uključujući 16 nacionalnih udruženja iz EU-a/EGP-a. Članstvo njihovih udruženja uključeno je u razvoj, produkciju, marketing te u nekim slučajevima distribuciju svih vrsta filmova i/ili drugih vrsta audiovizualnih produkcija, od dugometražnih igranih filmova, kratkih filmova, dokumentaraca, televizijskih drama i drugog audiovizualnog sadržaja, diljem Europske unije putem svih distribucijskih kanala.

FIM (International Federation of Musicians - Međunarodna federacija glazbenika) jedino je tijelo koje globalno predstavlja profesionalne glazbenike i njihove sindikate, s članovima u oko 65 zemalja koje pokrivaju sve regije svijeta. Osnovan 1948. godine, FIM je priznat kao nevladina organizacija od strane različitih međunarodnih tijela kao što su MOR, WIPO, UNESCO, Europska komisija, Europski parlament ili Vijeće Europe.

FSE (Federation of Screenwriters in Europe - Federacija scenarista u Europi) je mreža nacionalnih i regionalnih udruženja, cehova i sindikata scenarista u Europi, osnovana u lipnju 2001. godine. Obuhvaća 29 organizacija iz 26 zemalja, predstavljajući više od 10.000 scenarista u Europi.

GESAC (European Grouping of Societies of Authors and Composers - Europska grupacija društava autora i skladatelja), osnovana 1990. godine, predstavlja 32 glavna društva za upravljanje autorskim pravima (autorska društva) u Europskoj uniji, Islandu, Norveškoj i Švicarskoj, koja administriraju prava i naknade više od 1,2 milijuna autora, skladatelja i pisaca u različitim sektorima (glazba, audiovizualna djela, književna te vizualna i grafička umjetnost) te glazbenih izdavača.

IAO (International Artist Organisation - Međunarodna organizacija umjetnika izvođača) krovna je udruga nacionalnih organizacija koje se zalažu za prava i interese istaknutih umjetnika (Featured Artists) u glazbenoj industriji. Naši glavni interesi su transparentnost, zaštita prava intelektualnog vlasništva i pravedan odraz vrijednosti koju rad umjetnika stvara.

ICMP (International Confederation of Music Publishers - Međunarodna konfederacija glazbenih izdavača) je globalno trgovačko tijelo za glazbeno izdavaštvo; predstavlja 77 nacionalnih udruženja na 6 kontinenata, neovisne i velike izdavače te Međunarodnu grupu za produkcijsku glazbu (The International Production Music Group) – kumulativno predstavljajući približno 90% svjetske komercijalno objavljene glazbe.

IFJ (International Federation of Journalists - Međunarodna federacija novinara), najveća svjetska organizacija novinara, predstavlja 600.000 medijskih profesionalaca iz 187 sindikata i udruženja u više od 148 zemalja. Osnovan 1926. godine, IFJ je organizacija koja nastupa u ime novinara unutar sustava Ujedinjenih naroda i unutar međunarodnog sindikalnog pokreta.

IFPI (International Federation of the Phonographic Industry - Međunarodna federacija fonografske industrije) glas je svjetske diskografske industrije. IFPI i njegova mreža nacionalnih grupa predstavljaju interese oko 8.000 članova diljem svijeta.

IFRRO (International Federation of Reproduction Rights Organisations - Međunarodna federacija organizacija za prava reproduciranja) međunarodna je, neovisna, neprofitna organizacija koja predstavlja organizacije za kolektivno ostvarivanje prava na tekstualne i slikovne materijale (poznate kao organizacije za prava reproduciranja ili RRO-i), udruženja autora i izdavača u području djela temeljenih na tekstu i slici. RRO-i administriraju prava reproduciranja i druga relevantna prava, uključujući određena digitalna prava, u ime izdavača i autora, uključujući vizualne umjetnike. S više od 160 članova u gotovo 90 zemalja, IFRRO igra ključnu ulogu u globalnom ekosustavu autorskih prava.

IMPALA (Independent Music Companies Association - Europsko udruženje neovisnih glazbenih tvrtki) je europsko udruženje neovisnih glazbenih tvrtki, koje predstavlja više od 6.000 malih i srednjih poduzeća u glazbenom sektoru. Njegova misija je održivi rast neovisnog glazbenog sektora, vraćanje veće vrijednosti umjetnicima, promicanje raznolikosti i poduzetništva, poboljšanje političkog pristupa, poticanje promjena i povećanje pristupa financiranju.

IMPF (International Music Publishers Forum - Međunarodni forum neovisnih glazbenih izdavača) je globalno trgovačko i zagovaračko tijelo za neovisne glazbene izdavače. IMPF pomaže u poticanju povoljnijeg poslovnog okruženja na različitim teritorijima i u različitim jurisdikcijama za umjetničku, kulturnu i komercijalnu raznolikost za svoje članove glazbene izdavače te tekstopisce i skladatelje koje predstavljaju.

IVF (International Video Federation - Međunarodna videofederacija) - Članovi Međunarodne videofederacije su udruženja koja predstavljaju tvrtke aktivne u svim segmentima filmskog i audiovizualnog sektora u Europi. Članstvo IVF-a stoga je uključeno u razvoj, produkciju, marketing i distribuciju svih vrsta filmova i audiovizualnih djela, od dugometražnih igranih filmova, kratkih filmova, dokumentaraca, televizijskih drama i drugog audiovizualnog sadržaja, kao i objavljivanje takvog sadržaja na digitalnim medijima (DVD, Blu-ray, itd.) te putem svih internetskih kanala, od transakcijskih (TVOD/EST), pretplatničkih (SVOD) do modela distribucije temeljenih na oglašavanju (AVOD i FAST).

News Media Europe (Informativni mediji Europe) glas je progresivne industrije informativnih medija u Europi, predstavljajući više od 2.700 informativnih brendova u tiskanom, internetskom, radijskom i TV formatu, putem nacionalnih udruženja iz šesnaest zemalja. Zajedno branimo ključna načela koja su nam vitalna: zaštita slobode tiska, zagovaranje digitalne budućnosti naše industrije i osiguravanje da je vrijednost sadržaja pravilno zaštićena.

SAA (Society of Audiovisual Authors - Društvo audiovizualnih autora) krovna je udruga europskih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koje predstavljaju audiovizualne autore. Njezina 33 člana u 25 zemalja upravljaju pravima za više od 174.000 europskih scenarista i redatelja filma, televizije i multimedije. SAA podržava audiovizualne autore i promiče kulturnu raznolikost putem politika koje omogućuju širenje djela audiovizualnih autora publici. Uloga CMO-a (organizacija za kolektivno ostvarivanje prava) jest pružiti jednostavan, legalan pristup tim djelima i osigurati da su autori pravedno plaćeni kako bi se potaknula daljnja kreativnost u korist društva.

STM (Međunarodno udruženje znanstvenih, tehničkih i medicinskih izdavača) vodeće je globalno trgovačko udruženje za akademske i stručne izdavače. Naša misija je unaprjeđivanje pouzdanih istraživanja u korist društva. Članstvo se sastoji od preko 140 organizacija sa sjedištima diljem svijeta, a uključuje akademske i stručne izdavače, znanstvena društva, sveučilišne tiskare, start-upove i etablirane igrače; članovi STM-a zajedno objavljuju preko 70% svih članaka u časopisima.

UNI MEI (UNI - Media, Entertainment and Arts - UNI - Mediji, zabava i umjetnost) ujedinjuje preko 140 sindikata i cehova radi podizanja standarda i provođenja prava za više od 500.000 kreativaca, tehničara i pomoćnih radnika. Zajednički, naši članovi rade za pravednu, uključivu, jednaku i održivu globalnu industriju zabave te za pravednu transformaciju.

UVA (United Voice Artists - Ujedinjeni glasovni umjetnici/glumci) globalna je koalicija cehova, udruženja i sindikata glasovnih glumaca koji su se ujedinili radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva zaštite i očuvanja čina stvaranja, posebno putem ljudskog glasa. Ovaj suradnički napor okuplja istaknuta udruženja i sindikate iz Europske unije, uključujući Francusku, Španjolsku, Italiju, Njemačku, Austriju, Belgiju i Poljsku, kao i organizacije u Švicarskoj, Turskoj, Sjedinjenim Američkim Državama, Brazilu, Africi, Australiji i Južnoj Americi.

(prev. Mišo Grundler)